

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 3075
Tarih : 16.07.2019

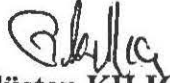
Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 16.07.2019
Sayı: -120.10-E.00000504340

E.00000504340

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

15 Temmuz Darbe Girişiminin ardından Anayasanın 120. Maddesine dayanarak OHAL ilan edilmiştir. Türkiye 2 yıllık bir OHAL sürecinden geçmiş ve bu süre zarfında temel hak ve özgürlükler askıya alınmış, ağır hak ihlalleri ve ciddi mağduriyetler yaşanmıştır. 18 Temmuz 2018 tarihinde süresi dolan ve kaldırılan OHAL sonrası Türkiye'nin artık bir normalleşme sürecine de geçmesi gerekmektedir. Bu nedenle 2 yıllık OHAL döneminde ve sonrasında temel hak ve özgürlükler, insan hakları ihlalleri ve yaşanan mağduriyetlerin tespit edilmesi çözümlerinin tartışılması ve bir daha Türkiye'de OHAL'in ilan edilmemesi için Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
Muş Milletvekili

E.00000504340

GEREKÇE

15 Temmuz Darbe Girişiminin ardından 20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen Olağanüstü Hal (OHAL) üç aylık periyodlarla 7 kez uzatıldı. Bu süre zarfında insan hak ve özgürlüklerinde ciddi ihlaller yaşandı. Kanun hükmünde kararnamelerle 130 binin üzerinde kamu görevlisi meslekten ihraç edildi. Birçok kamu kurum ve kuruluş KHK ile kapatıldı. 1.800 yakın dernek ve vakıf kapatılarak mallarına el konuldu. Onlarca gazete, dergi, TV, radyo, ajans kapısı mühürlendi. Gazeteciler ve medya çalışanları gözaltına alınıp tutuklandı. Türkiye Gazeteciler Sendikası verilerine göre, 133 gazeteci ve medya çalışanı şuanda cezaevindedir. Uluslararası Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ), Aralık 2017 yayınladığı raporda, en fazla gazetecinin cezaevinde olduğu üç ülkeden birinin Türkiye olduğu belirtilmiştir.

Darbe girişiminin ardından ilan edilen OHAL süresince neredeyse her gün gözaltı ve tutuklama operasyonları yapıldı. Gözaltı ve tutuklamalar yalnızca darbe girişimine doğrudan veya dolaylı karışan ya da Gülen yapılanmasına bağlı olanlara yönelik değildi. İktidara muhalif olan her kesimden; siyasetçisinden gazetecisine, akademisyeninden öğrencisine, esnaftan iş insanına kadar yüzlerce insan gözaltına alınıp tutuklandı. Ohal döneminde ve sonrasında cezaevlerinde ve gözaltı merkezlerinde işkence, kötü muamele ve hak ihlalleri giderek arttı.

OHAL döneminde partimiz HDP ve bileşenlerine yönelik her türlü baskı, gözaltı ve tutuklama operasyonlarına başlatıldı. 15 Temmuz Darbe Girişimi bahane edilerek partimiz kriminalize edilerek Anayasal ve yasal haklar ihlal edildi. 20 Mayıs 2015 tarihinde TBMM’de milletvekili dokunulmazlığı kaldırılarak milletvekilliklerinin tutuklanmasının ve vekilliklerinin düşürülmesinin önü açıldı. Bir önceki dönem Eş genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ başta olmak üzere 15 milletvekilimiz 4 Kasım 2016 tarihinde gözaltına alınarak tutuklandı. Bu süreçte 27’den fazla milletvekilimiz gözaltına alındı, tutukladı ve serbest bırakıldılar. Bir önceki dönem Eş genel Başkanımız ve Van milletvekili olan Figen Yüksekdağ dâhil olmak üzere 11 milletvekilimizin vekilliği genel kurul görüşmeleri sırasında bir tezkereyle düşürülmüştür. 24 Haziran seçimlerinde seçilen iki tutuklu milletvekilinden Leyla Güven ve Enis Berberoğlu ise, yüksek oyla seçildikleri halde cezaevinde tutulmaya devam edilmiştir. Bileşenimiz olan Demokratik Bölgeler Partisinin 102 belediyesinin 94’üne kayyum atanmış, Belediye Eşbaşkanları ve meclis üyeleri görevden alınarak tutuklanmıştır.

Tüm bunlara karşı OHAL döneminde itiraz mercileri ve hak arama yolları da bir bir kapatıldı. Türkiye’de en yüksek mahkeme olan Anayasa Mahkemesi daha önce tutuklu milletvekilleriyle ilgili içtihat kararlarına uymadı. Anayasa mahkemesi OHAL kararlarının yargıya götürülemeyeceğini, iptali için Anayasa Mahkemesi’ne başvuru yapılamayacağını

E.00000504340

açıklayarak yurttaşların en üst mercilere olan itiraz hakkı da bu şekilde engellenmiş o

Anayasa'nın 120. maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3. Maddesine dayanarak ilan edilen OHAL, süresi dolmuş ve koşulları da ortadan kalktığı halde uygulamaları devam etti. 18 Temmuz 2018 tarihinde süresi dolan ve kaldırılan OHAL'in 2 yıllık bilançosu yukarıda bahsedilen şekliyle ağır olmuştur. Bu süreçte temel hak ve özgürlükler, demokrasi ve insan hakları açısından büyük mağduriyetler ve ihlaller yaşanmıştır. Olağanüstü hal koşulları ortadan kalktığına göre, Türkiye'nin artık bir normalleşme sürecine geçmesi gerekmektedir. Bu nedenle 2 yıllık OHAL döneminde temel hak ve özgürlükler, insan hakları ihlalleri ve yaşanan mağduriyetlerin tespit edilmesi ve giderilmesi bakımından bir daha OHAL'in ilan edilmemesi tedbirlerin alınması amacıyla Mecliste bir Araştırma Komisyonun kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Hakim
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
3			
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	Berdan
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	Dilay
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
10	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	M. R. Tiryaki
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	Feleknas Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
13	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	S. Aydeniz
14	MUSA FARİSOĞULLARI	DİYARBAKIR	M. Farisoğulları
15	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	S. Güzel
16	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	H. Özsoy
17	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	G. Paylan
18	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İ. Taşcier
19	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
20	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Ş. Çoşkun